

עלוך ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשת דברים תשפ"ב

מפעולות הארגון

בדיקת צהבת בבית
במכשיר זהה לבית החולים

ייעוץ בעניני ברית מילה

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

מהספר פניני הברית

בנין ביהמ"ק השלישי בזכות הברית

מובא בגמרא, אמר רבי יצחק, בשעה שחרב בית המקדש מצאו הקדוש ברוך הוא לאברהם שהיה עומד בבית המקדש, אמר לו מה לידידי בביתי, אמר לו על עיסקי בני באתי, אמר לו בניך חטאו וגלו, אמר לו שמא בשוגג חטאו, אמר לו עשותה המזימתה, אמר לו שמא מיעוטן חטאו, אמר לו הרבים, היה לך לזכור ברית מילה, אמר לו ובשר קודש יעברו מעליך (לא היו מלין עצמם)...מכאן למדים שאם היו ישראל מלים עצמם הבית לא היה נחרב בזכות הברית.

ברוך השם, בשבוע החולף זכינו למול יהודי בגיל 28 שנה שהגיע ממדינת שבדיה ללמוד בישיבה, ונקרא שמו בישראל-דוד.

וכן שתי אחים בגילאי 15 ו-17 מפליטי העיר ז'ירוז'יה שבאוקראינה, נימולו מתוך שמחה והתרגשות שמקיימים מצוה כה גדולה, ונקרא שמם בישראל, מיכאל, שמואל ברוך.

יהי רצון שנוזכה ונוסיף הלאה להביא יהודים לקיום מצות המילה ונקרב את בנין בית המקדש השלישי במהרה בימינו אמן. המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

ואת עוג מלך הבשן. (א ד) נודע מה שאמרו חז"ל (בבא קמא מא:): רבי שמעון התימני היה דורש כל אתין שבתורה וכו', כי כל את רבויא הוא שבא לרבות איזה דבר מה שלא נכתב, וכאן נמצא להיות שואלין ודורשין בהאי את מה בא לרבות, כי היה יכול לכתוב ועוג מלך הבשן, והנראה שבא לרבות את המבואר בזוהר הקדוש בפסוק (במדבר כא) אל תירא אותו. אל תירא מאות שלו, כי היה נחתם באות ברית מילה לפי שהיה עבד קנין כסף בבית אברהם ומל אותו כמה שנאמר, וכל אנשי וגוי ומקנת כסף נימולו אתו. ומזה נתיירא משה שלא יעמוד לו זכות הברית, והשיבו הקדוש ברוך הוא אל תירא אותו. מאות שלו, כי כבר חילל בריתו, והנה מלת ואת הוא אות, וזה שבא הכתוב כאן לרבות שהיה בו חוץ ממה שהיה בסיחון המלך קשה והמדינה קשה והוא גם הוא קשה כמוהו, וחוץ לזה היה נחתם באות ברית שמל אברהם אותו, ואף על פי כן לא היה יכול לעמוד בפני משה והכה אתו ואת כל עמו עד בלתי הותיר לו שריד, ובחוש ראו בזה גבורת משה שהוא לבדו הכה את עוג בעצמו כמאמר חז"ל (ברכות נד:): ומי יתיצב לפני בני ענק אם לא משה עבד ה', ואחר כל זה ודאי מהראוי להטות אוזן לשמוע מפיו תוכחה ומוסר דברי אלהים חיים ומלך עולם: (באר מים חיים)

מול סוף. (א א) גדולה מילה שנקרע הים בשבילו, מול כמו מול את בני ישראל שנית. ולכך נקרע ים סוף, לכן הוא אומר, (יהושע ב) כי מולים כל העם היוצאים ממצרים. מולים. מול-ים, המילה עמדה לישראל בים: (חתן דמים פרשת חיי שרה) בהמול לנו כל זכר כאשר הם נימולים. זכר כאשר הם. ראשי תיבות זכה, הנימולים זכה, מהו זכה, נימולים ראשי תיבות נמל-ים, זוכה לקריעת ים סוף: (חתן דמים פרשת וישלח)

מול סוף. ב' במסורה. מול סוף. ואידך, (יהושע ה, ב) מול את בני ישראל שנית. ה' דברים נאמרו בקנה אין מוהלין בו ואין חותכין בו בשר ואין שוחטין בו וכו', כדאיתא במסכת חולין (טז): וזהו שאמר לו הקדוש ברוך הוא ליהושע, עשה לך חרבות צורים. ואל תמול בקנה הגדל בסוף, פירוש באגס, וזהו מול סוף. מול את בני ישראל: (בעל הטורים)

וקשה על פירושו שהוראת הלשון משמע איפכא מול סוף שימול בקנה הגדל בסוף, על כן נראה לפרש מסורה זו שבאה לרמוז שמכלל תוכחותיו של משה רמז להם לישראל שעונותיהם הטו אלה שהיו כל מ' שנה נזופין לשכינה עד שבסיבה זו לא מלו במדבר לפי שלא נשבה להם רוח צפונית כדאיתא במסכת יבמות (פרק הערל עא): אמר רבה בר יצחק אמר רב לא ניתנה פריעה לאברהם שנאמר (יהושע ה) בעת ההיא אמר ה' אל יהושע עשה לך חרבות צורים ושוב מול את בני ישראל שנית. ודלמא הנך דלא מהול כלל שנאמר כי מולים היו כל העם היוצאים וכל העם הילודים וגומר. אם כן מאי שוב ומאי שנית, אלא לאו לפריעה ולאקושי סוף מילה לתחילת מילה מה תחילת מילה מעכבת אף סוף מילה מעכבת וכו' ובמדבר מאי טעמא לא מהול אי בעית אימא משום חולשא דאורחא ואי בעית אימא משום דלא נשיב להם רוח צפונית וכו' משום דנזופין היו וכו', והתוספות מפרשים שם בגמרא שבמדבר מלו ישראל אמנם בלא פריעה דהיינו סוף מילה ועל ידי יהושע נתקיימה גם סוף המילה והביאו שם התוספות ראייה על זה מפרקי דרבי אליעזר, ואם כן להצעה זו מצינו שמשום שנזופין היו במדבר על כן לא יכלו לקיים סוף המילה עד ימות יהושע זהו שהוכיחן משה לאמר שעונותיהם גרמו להם להיות נזופין ושלא קיימו מול סוף רצה לומר סוף המילה ואמר להם דרך תוכחה מול סוף. היה לכם לקיים גם סוף המילה אם לא מצד שהייתם נזופים כאמור זהו שהביא בעל המסורת מול שנית וכו'. בימי יהושע נאמר מול את בני ישראל שנית לתקן תוכחת משה שאמר לישראל מול סוף וק"ל: (עוללות אפרים)

הואיל משה באר את התורה הזאת. (א ה) כתיב (תהלים כה) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. איזהו סוד ה', זו מילה שלא גלה אותה מאדם ועד עשרים דור עד שעמד אברהם ונתנה לו שנאמר ואתנה בריתי ביני ובינך. אמר לו הקדוש ברוך הוא, אם תמול תטול סוד ה', מה סוד ה', ס' ששים ו' ששה ד' ארבעה הרי שבעים, שבעים אני מעמיד ממך בזכות המילה, שנאמר (דברים י) בשבעים נפש ירדו אבותיך. מעמיד אני מהן שבעים זקנים שנאמר, (במדבר יא) אספה לי שבעים איש מזקני ישראל. ומעמיד אני מהן משה שהוא הוגה בתורה בשבעים לשון, שנאמר (דברים א) הואיל משה באר וגוי. בזכות מי בזכות המילה, שנאמר סוד ה' ליראיו: (בראשית רבה מט) ולפי זה לרמוז כל האמור נוטלין היין גימטריא ע', דכנס יין יצא סוד, ומברכים עליו בעת המילה: (זכר דוד)

והנכם היום ככוכבי השמים. יוסף עליכם ככם אלף פעמים. (א י) יש לפרש על פי מה דאיתא במדרש על פסוק איכה ירדוף אחד אלף. שפחות מישראל חשוב כאלף מן אומות העולם, והובא על פסוק לעם נולד כי עשה. מאימתי קטן נקרא נולד, חד אמר משעה שנימול, וכן הובא בתשובת מהרש"ל (סי' ע"י) שאונן מותר למול את בנו קודם קבורה, כי מה שאונן פטור מכל המצות הוא מפני כבוד המת, ואמרו בירושלמי נולד בן זכר באותה המשפחה נתרפאת כל אותה המשפחה, ועיקר לידת זכר הוא ביום מילתו, ועל ידי זה ניקל גם כן הדין מן המת, נמצא שמילת בנו הוא גם כן כבוד המת, ולכן מסתברא לומר, שמה שאמרו, שישראל אחד חשוב כאלף, הוא לאחר שנימול, וגם שעולה על הכוכבים הוא גם כן כנ"ל, אבל לפני שנימול, אף על פי שהוא גם כן ישראל מכל מקום, די שיהיה נחשב ככוכבים, ובתרגום יונתן בקרא (בראשית מח) בך יברך ישראל. כתב, וברכון בית ישראל ית ינוקא ביומא דמהולתא. וידוע שישראל לא מלו במדבר שלא נשבה רוח צפונית, נמצא שקודם שנימולו לא היו ראויים לברכה, וגם לא היו אלא ככוכבים, וזה שכתוב, והנכם היום ככוכבי השמים. ולא למעלה מהם, וזהו מצד עצמכם שאין אתם נמולים כאבותיכם על כן אין מקום לברכת אבותיכם שתחול עליכם, אבל אני מברך אתכם, ה' אלקי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים. דהיינו שיתן לכם לב טהור ותימולו עצמכם שעל ידי זה תחשבו אלף פעמים כפי מה שאתם עכשיו ואחר כך, ויברך אתכם כאשר דבר לכם. שתהיו למעלה מן הכוכבים, לכן שייד שפיר לומר זו משלי, כי כן דרכם של תלמידי חכמים שמזהירין את דורם על שמירת המצות, ומשה רבינו עליו השלום גם כן ציוה להם על קיום מצות מילה: (חתם סופר על התורה)

וטפכם אשר אמרתם לבז יהיה ובניכם אשר לא ידעו היום טוב ורע המה יבואו שמה ולהם אתננה והם יירשוהו. (א לט) יראה ממה שכתב ולהם אתננה שתלה הנתניה בו יתברך וחזר ואמר והם יירשוהו שתלה הירושה במ ובזכות עצמם, היינו משום שנכנסו לארץ ישראל אז בזכות שמלו עצמם כפירש"י ביהושע (ה ד) וזה הדבר אשר מל יהושע. וירשוהו גם בזכות עצמם, אמנם הקדוש ברוך הוא הוא הגורם לזה שעל ידי שנתנדו דור המדבר עתה ולא נשב רוח צפונית נמנעו מלמול בניהם ועל ידי זה שהיו ערלים ומלו עצמם ירשו הארץ, והיינו דקאמר להו על ידכם יהיה טפכם לבז שישארו ערלים וכדי

בזיון, ועל ידי זה יבואו בניכם שמה ויהיה בבחינת להם אתננה, ובחינת והם יירשוהו, ואולי משום כן רמז בר"ת אשר לא ידעו היום. ר"ת אליה, שהוא מלאך הברית כידוע הממונה על המילה: (חתם סופר)

אתם עוברים בגבול אחיכם בני עשו. (ב ד) קשה למה הוזכר אצל עשו עניין אחוה, וטעם אחיכם בני עשו, שיחוס ישראל מן אברהם, וכל זרעו אחים, כי כולם הם נמולים, וזה טעם לא תתעב אדומי כי אחיך הוא (להלן כג ח) רק בני הפלגשים ישמעאל ומדין וכל בני קטורה, אינם באחוה, מן הכתוב (בראשית כא) כי ביצחק יקרא לך זרע: (רמב"ן)

ויש להוסיף על פי הגמ' (ראש השנה יט.) שהביא רב טובי בר מתנה בעשרים ותמניא ביה אתת בשורתא טבתא ליהודאי דלא יעידון מאורייתא, שגזרה המלכות גזרה שלא יעסקו בתורה ושלא ימולו את בניהם ושיחללו שבתות, (וביאר המהרש"א בטעם ג' דברים אלו, מפני שבשלשה מצוות אלו ישראל מובדלים הבדל גדול מן העמים) מה עשה יהודה בן שמוע וחביריו, הלכו ונטלו עצה ממטרוניתא אחת שכל גדולי רומי מצויין אצלה, אמרה להם, בואו והפגינו בלילה, הלכו והפגינו בלילה, אמרו, אי שמים, לא אחיכם אנחנו, ולא בני אב אחד אנחנו, ולא בני אם אחת אנחנו, (ויש לומר שנקטו כאן אחיכם כרמב"ן שארם הוא עשיו וקראם בלשון אחיכם על שם שגם עשיו נימול עם יעקב) מה נשתנינו מכל אומה ולשון שאתם גוזרין עלינו גזירות קשות וביטלוס ואותו היום עשאוהו יום טוב, משמע שעשו נימול, ויש מדרשים שמבואר להדיא שעשו לא נימול, וכמדרש שהביא דעת זקנים מבעלי התוספות על הפסוק, ויצא הראשון אדמוני. כשראהו אביו, אמר עדיין לא נבלע בו דמיו ולא רצה למולו לשמונה ימים, כדאמרינן גבי מעשה דשתי נשים שבאו לפני נתן הבבלי וכו', כשעבר שנה או שנתיים וראה יצחק שלא החליף מראיתו ידע שזו תולדתו, ואפילו הכי לא מל אותו, אמר הואיל ולא מלתי אותו לשמנה כמוני אמתין עד שיהיה בן י"ג כמו ישמעאל אחי ואמול אותו, וכשהיה בן י"ג שנה הוא עכב בעצמו ולא רצה למול והיינו דכתיב אם לא דם שנאת ודם ירדפך. וכן מבואר בתנא דבי אליהו (פרק כד) שעשו לא נימול. בטעם הדבר (כלי חמדה) שיצחק חשב לדחות את המילה עד י"ג שנה, יש לומר כי רצה להמתין עד שעשו יהיה מחויב בדבר ואז יהיה נכלל, בשומר מצוה לא ידע דבר רע:

כי בידך נתתי אתו. (ג ב) כי בידך אתננו אין כתיב כאן, אלא כי בידך נתתי אתו, כבר פסקתי את דינו מימות יצחק, כיצד, בשעה שמל אברהם את יצחק בנו, עשה משתה וקרא לכל מלכי כנען, שנאמר, (בראשית כא) ויעש אברהם משתה גדול וגו'. מהו גדול, שכל גדולים היו שם, אף עוג היה שם, באותה שעה אמרו לו לעוג, לא כך היית אומר, אברהם פרדה עקרה הוא ואינו מוליד, כיון שראה את יצחק, אמר מהו זה אין זה כלום באצבעי אני הורגו אמר לו הקדוש ברוך הוא כך אמרת על מנת שתראה אלפים ורבבות יוצאים ממנו, ובידם אותו האיש עתיד ליפול: (מדרש רבה פרשה א)

ימי הילולא של צדיקים בשבוע זה

הרה"ק ר' שמשון ב"ר פסח מאוסטרופולי זיע"א. ת"ח.	יום ראשון ג' אב
הרה"ק ר' מנחם עזריה ב"ר יצחק ברכיה (רמ"ע מפאנו) זיע"א. ש"ף.	יום שני ד' אב
הרה"ק ר' בן ציון בהרה"ק ר' שלמה מבאבוב (קדושת ציון) זצ"ל הי"ד. תש"א.	
הרה"ק ר' יצחק ב"ר שלמה לוריא אשכנזי (האר"י הקדוש) זיע"א. של"ב.	יום שלישי ה' אב
הרה"ק ר' חיים עוזר ב"ר דוד שלמה גרודז'נסקי (אחיעזר) זיע"א. ת"ש.	
הרה"ק ר' משה מחוסט ב"ר עמרם (ערוגות הבושם) זיע"א. עת"ר.	יום חמישי ז' אב
הרה"ק ר' אלעזר מאושפיצין ב"ר יהושע זצ"ל. תש"ג.	
הרה"ק ר' שלום נח ב"ר משה אברהם ברזובסקי (נתיבות שלום) זצ"ל. תש"ס.	
הרה"ק ר' יעקב יצחק ב"ר אברהם אליעזר הלוי (החווה מלובלין) זצ"ל. תקע"ה.	שב"ק פרשת דברים

סיפורים מבעל ההילולא האר"י הקדוש

סעודת הוואך נאכט תיקון לחטאים

שמעתי מהרה"ק מנאסויד זי"ע, שתלמידי האר"י הקדוש היו נוהגים ומקפידים לילך לסעודת וואך נאכט, מפני שמסוגל לתיקון חטא הידוע: (גדולת יהושע עמוד כט)

אליהו הנביא סנדק בברית של האר"י ז"ל

בכל פעם שבא ניצוץ משה רבינו בעולם אזי אליהו בעצמו בא ונעשה סנדיקוס, כמו שאירע אצל האר"י ז"ל שהיה ניצוץ משה רבינו ע"ה וספרו שאליהו נגלה בעת שנולד האר"י ז"ל לכמ"ר שלמה ז"ל אביו של האר"י ז"ל וא"ל השמר והזהר שלא תמול אותו עד שיבא הוא להיות סנדק להילד הנולד והכי הוה כי ביום השמיני ישב על הכסא אשר שם הנער והחזיק ברגלי הנער הנימול ולא ראהו שום אדם רק אביו לבד וימול הנער ויוליכהו לאמו וקודם שהגיע לבית נתראפ המילה כתינוק הנימול מכמה שנים ויתמהו מאד על זה, אמנם בעת שבאות בעולם נשמות אחרות שאינן משורש משה רבינו אז אליהו בעצמו לא בא אלא שולח אחד ממשרתיו כי יש לו ששים רבוא מלאכים תחתיו שמשמים אותו כנוצר בפרקי היכלות ע"ש: (זכר דוד)

האר"י ז"ל הורה למסור נפש וזה תיקונו

בעיר אשר ישב בצפת האר"י ז"ל, היה אחד אשר עשה ברית מילה לבנו וכיבד את האר"י ז"ל עם הסנדקאות וביקש ממנו שיהיה על הסעודה והבטיח לו שימלא בקשתו, והבעל ברית הכין את עצמו על הסעודה במיני מאכלים טובים והזמין הרבה קרואים על הסעודה, והיה אחד רשע ערום באותו העיר שהיה לו קנאה ושנאה על הבעל הברית הנ"ל וצרת עין על הסעודה הגדולה והקרואים הגונים שיהיו אצל בעל הברית הנ"ל וחושב עצה רעה ליתן סם המות בתוך היורה אשר שם מבשלים הדגים על הסעודה הנ"ל כדי להשבית לו את השמחה ר"ל, ולא נודע דבר זה לשום בן אדם ויהי הזמן אשר יבואו הקרואים על הברית מילה הנ"ל והמתינו על האר"י ז"ל כמה וכמה שעות ולא בא וכל הקרואים כמעט חרה לבם בקרבם להמתין זה זמן רב על האר"י ז"ל, אך האר"י ז"ל לא השגיח על זה ונתעב עד סמוך להערב ואח"כ בא על הברית מילה וסיפר להם סיבת העיכוב מלבוא עד עתה שבא לפניו כלב אחד על התיקון והכלב היה גלגול גחזי, כי בעת ששלח אלישע הנביא לגחזי עם משענתו בידו להחיות בן השונמית והיה כמצחק בעיניו, ויהי בעת עברו על הדרך ניסה אם אמת הוא שהמשענת יוכל להחיות מתים והיה מונח על הדרך כלב מת והניח המשענת על הכלב מת והחיה אותו משום זה לא היה מועיל עוד המשענת להחיות את הנער ועבור כן נגזר עליו מן השמים להתגלגל בתוך הכלב, והיום בא אותו הכלב גלגול גחזי שאתן לו תיקון, ואמרתי לו שאם רוצה לקבל על עצמו למסור נפשו בעד כלל ישראל יהיה לו תיקון על נפשו וקבל על עצמו למסור נפשו, וצויתיו שיקפוץ לתוך היורה של דגים רותחת תיכף שסילק אותם מן האור ומת בתוך היורה הנ"ל ואז יהיה לו תיקון וכן הוי, ומשום זה לא יוכלו לאכול הדגים הנ"ל ונצרכים לבשל דגים אחרים והציל הרבה נפשות מישראל ממותה וזה היה תיקון נפשו ועבור זה נתעכבתי עד הערב ע"כ, והבן כמה נפלאים מעשיהם של צדיקים זי"ע ועכ"פ: (שיח שרפי קודש)

היתר אכילת הבשר בתשעת הימים

הענין דהותר לאכול בשר בברית מילה בטי' ימים מראש חודש מנחם אב, על פי דאיתא בדברי חז"ל על הפסוק ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק, (היינו ביום ה"ג מל) גדול עולמים היה שם וכן באסתר היה משתה גדול, גדול עולמים היה שם, הענין כי ברית מילה הוא כריתת ברית ואין אופן לכרות ברית אם לא שיהיה הבעל דבר באותו מעמד, כמו למשל כל קאנטראקט הנעשה אצל רייענט הוא דווקא בפני הבעל דין וזה ענין וכרות עמו הברית, לכך הקדוש ברוך הוא נמצא בברית מילה, והנה כל ענין האבילות על החורבן הוא על שנתרחקנו מהשם יתברך ובבית המקדש היה השראת השכינה והיינו קרובים אליו יתברך שמו, לכן בברית מילה נתעורר קרבתינו להקדוש ברוך הוא לכן בטל אז האבילות והותר לאכול בשר, ואמרתי להזמין עניים על הסעודה בברית מילה, כי אז הקדוש ברוך הוא שם כי יעמוד לימין אביון. וממילא אין אבילות כנ"ל... עוד יש לומר טעם מספיק על פי מה שכתב בספר תפארת צבי בפירוש מאמר רבותינו זכרונם לברכה המשמח חתן וכו' כאלו בנה אחת מחורבות ירושלים ע"ש ודו"ק, והוא קל וחומר וכל שכן בברית מילה שכבר נולד בן ונשמות שבגוף כלים אם כן יש על ידי זה התקרבות לגאולה: (שו"ת תירוש ויצהר)

היו שותפים במצוות המילה
ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים
שהבריתות נעשים בחדרי ניתוח,
עלות כל ברית 3500 שקלים לשלם לחדר הניתוח
ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלצכם, אמן.

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאניס ז"ל הולצמן

ברית אבות: רחוב דברי חיים 6 ת.ד. 3044 ביתר עילית טלפון: 025022814

ניתן לתרום בנדריים פלוס על שם ברית אבות